

Uusi itäkarjalaissyntyinen kauppaneuvos.

Kauppaneuvos J. Tarma.

Suurten ansioittensa vuoksi on hiljattain kauppaneuvoksen nimi ja arvo annettu johtaja Juhani *Tarmalle*. Uuden itäkarjalaissyntyisen kauppaneuvoksen elämänvaiheista mainitsemme, että hän on syntynyt Munankilahdessa Vienan Karjalassa toukokuun 8 p:nä 1882. Vuonna 1903 hän perusti oman sekatavarakaupan Lieksaan, josta hän siirtyi v. 1919 Joensuuhun perustaen sinne yhdessä kauppias P. Pänntösen kanssa osakeyhtiön. Viimemainitun kuoleman jälkeen tuli toiseksi yhtiötoveriksi kauppias Saharoff. Vuonna 1935 vihdoinkin kauppaneuvos Tarma perusti vieläkin toimivan oman suurliikkeen, Tarma Osakeyhtiön, jonka yhteyteen kuuluu alusvaate- ja pukutehdas.

Kauppaneuvos Tarma on ollut monissa luottamus-tehtävissä ja on tehnyt useita huomattavia lahjoituksia, muistaen mm. seuramme työtä lahjoituksillaan.

Lehtemme pyytää onnitella tarmokasta merkki-miestä!

Eläinten suunnistautumiskyky.

Muuttolinnoilla »arvoituksellinen suuntavaisto».

Prof. *Otto Koehler* piti »Societas pro Fauna et Flor Fennican» kokouksessa mielenkiintoisen esitelmän eläinten suunnistautumiskyvystä.

Esitelmöitsijä loi aluksi katsauksen niihin suunnistautumistapoihin, jotka täysin automaattisesti pakottavat eläimet liikkumaan määrättyyn suuntaan ulkonaisen ärsytyslähteitten muodostamassa kentässä. »Positiivisesti fototaktinen» hyönteinen lentää valoa kohti; jos valo on palava kynttilä se johtaa sen turmioon, mutta kiilto-kovakuoriaisen koiras löytää naaraansa tämän (»kiiltomadon») valon johtamana. Amebasta ihmiseen asti ovat nämä reaktiotavat erittäin merkityksellisiä. Ihmisen silmä kääntyy automaattisesti liikkuvaan esinettä kohti heti kun tämä ilmestyy näkökentän reunaan; sisäkorvan välityksellä painovoima määrää ruumiimme tasapainoreaktioita.

Korkeampien eläinten elämässä tällaiset reaktiot kytetään muistin avulla toisiinsa palvelemaan suunnistautumista ympäristössä, johon eläin vähitellen tutustuu. Niinpä mehiläinen oppii löytämään suoraan kukkanii-tyltä takaisin kekon. Myös kirjekyyhkysten niin sala-peräiseltä näyttänyt suunnistautumiskyky on saanut yksinkertaisen selityksensä: kyyhkynen, joka lähetetään lentämään vieraalta paikalta, lentää laajenevassa spiraalissa, kunnes tulee seutuun, joka ennestään on tuttu ja josta se siis löytää suoran tien kotiin. Mutta muuttolinnoilla ehkä täytyy edellyttää olevan toistaiseksi arvoituksellinen »suuntavaisto», joka johtaa nuoren linnun jo sen ensimmäisellä syysmuutollaan oikeaan suuntaan, vaikka se lentää yksin, yön pimeydessä ja ilman kokeneitten vanhempien lintujen seuraa. Jatkuvan tutkimuksen tehtäväksi jää tämän hypoteettisen suunta-aistimuksen luonteen selvittely.

Karjalan Sivistysseura ”mottiin”.

Seuramme vuosikokouksessa herätti kauppias *Juho Arhippainen*, samalla, kun jätti seuralle huomattavan rahamäärän liitettäväksi vuosi sitten perustamansa lahjoitusrahaston täydentämiseksi, kysymyksen »mottitalkoista» seuramme pysyvien rahastojen kartuttamiseksi lähinnä kolmen vuoden aikana eli vuoteen 1946:een mennessä, jolloin seuramme viettää 40-vuotisjuhlaansa. Omasta puolestaan esittäjä ilmoitti kyllä suorittavansa oman osuutensa.

Ehdotus herätti ansaittua huomiota, joten se on syytä saattaa laajempienkin piirien tietoon. Uskomme nim., että niin hyvin suomalaisten kuin itäkarjalaissyntyisten joukossa on runsaasti niitä, jotka mielihyvin yhtyvät tällaiseen jaloon kilpailuun. Päämäärähän ei ole suuri, vain vähän yli 100.000 markkaa vuodessa olisi koottava siihen pääsemiseksi. Me uskomme kuitenkin, että tuo asetettu päämäärä ylitetään kauniisti. Arvoisat lahjoittajat voivat antaa sopivaksi katsumansa summan joko perustamalla uusia rahastoja tai lisäämällä jo ennestään seuran huostassa olevia rahastoja. Sellaisia rahastoja ovat: Seuran sivistysrahasto, omakotirahasto, kirjastorahasto, taloudellinen rahasto, julkaisurahasto, museorahasto, Kalevalan muistomerkkirahasto, yliopisto-rahasto ja runolaulajapatsasrahasto.

Seuramme odottaa arvoisien ystäviemme myötämielistä suhtautumista kysymyksessä olevaa hanketta kohtaan!